

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

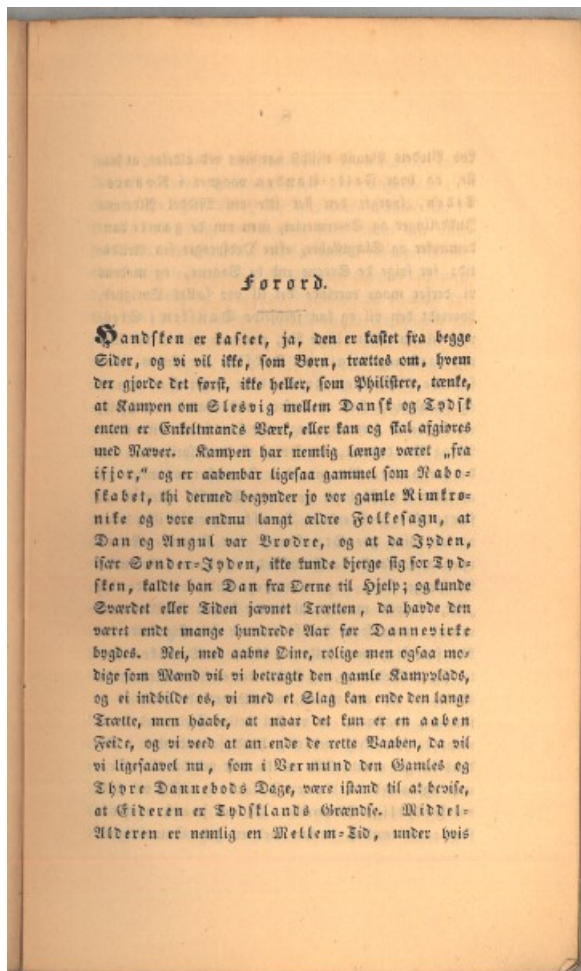
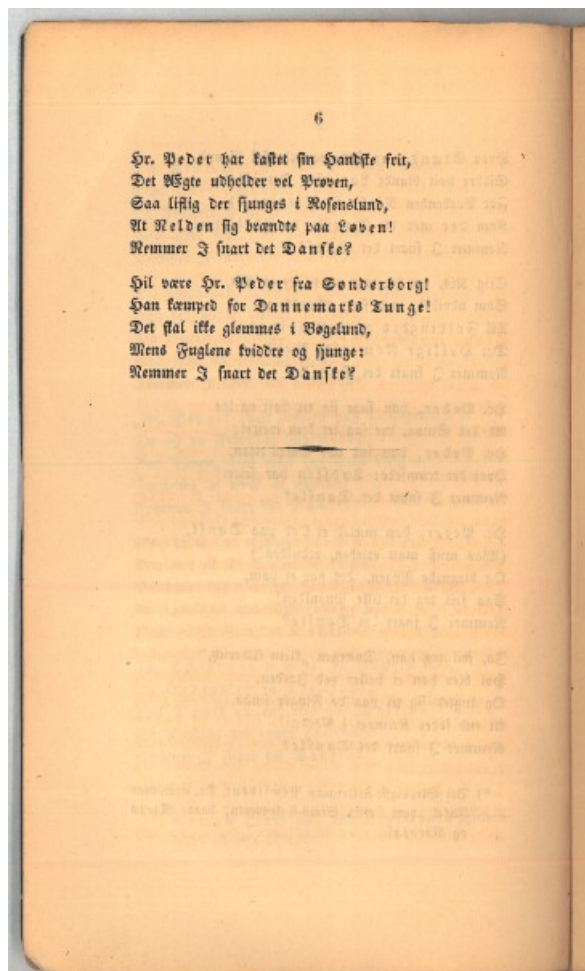
Titel: Nyaars-Ønske i Danske Samfund

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Nyaars-Ønske i Danske Samfund", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 6. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1843_740-txt-shoot-idm390/facsimile.pdf (tilgået 05. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

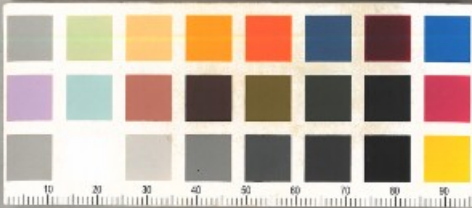
[Læs CC0-erklæringen](#)

Lob Blodets Baand tilfidsk var nær ved aldeles at bryde, og hvor Folke-Randen vaagner i Nyaaars-Tiden, spørger den slet ikke om Midde-Alderens Inddelinger og Søramerier, men om de gamle Landmæsker og Slægtskaber, efter Ordspørgt fra Arildstid: for svige de Svorne end de Baarne, og medens vi derfor maae overlade det til vor fælles Dørlighed, hvorefter den vil og kan forskjelde Dansten i Slesvig til sin naturlige Ret, paasaae vi den ubeskaarret, paasaae, at alt det Tydske, der findes herskende i Sønder-Jylland er noget Fremmed og Fiendeligt, som vi derfor, med Landens Hjelp, vil stræbe at fortvænge, og naar Holstenerne strige Af og Bæe derefter, da spørge vi dem smilende: om de har anden Ret end „den Stærkere“ enten til at kalde Tydskt hvad for var Dansk, eller til at forttydske hvad end er Dansk, og om vi ikke, naar vi kan blive „de Stærkere“, har samme Ret til igjen at fordanke de Forttydsede og dem selv med? Vi spørge saa, ingenlunde, fordi vi kalde det „Ret“, saavidt mueligt, at berøve Nogen sit Modersmaal, men fordi Holstenerne scriposlig kalde det Ret for sig, men kalde det Uret, at Dansten sætter sig til Modværge, og kalder det en himmelraabende Synd, at vi, om vi kan, vil tilbagevinde hvad os er frataget, paasaae, at vi skal helde Fred med dem, mens de føre Krig med os, hvad jo aabenbar i Tidens Længde maatte skille os ikke blot ved det Søndre, men ogsaa ved det Nørre Jylland og tilfidsk ved hele vor Folkelige Tilværelse. Vi veed jo nok, at Holstenerne tænker, de kan med en god Samvittighed

stræbe aandelig at tilintetgjøre Danmark, fordi Dansk i deres Mund og Dren lyder ligesaa plat som deres eget Tydsk, og er i deres Tanker kun et Almue-Sprog, der hverken dner til at tale eller skrive om høie Materier, saa det var til vert eget Glavn, om vi blev forlorne Høi-Tydskere, ligesom de; men det er nu engang ikke vor Anskuelse, og vi anser det Slesvigste Element i den Danske Folkelighed og i det fælles Modersmaal for aldeles uundværligt til den Forklaring, vi og vert Sprog gaee imøde, og kan umuelig opgive, fordi den misbager Holstenerne og maa ske alle Tydskere. Det er nemlig engang saa i denne Verden, at Enhver er sig selv nærmest, saa, naar et Folk bliver sig selv bevidst, maa det, om galt skal være, heller holde dagligt Slagsmaal med sine Naboer, end opgive sine og sit Sprogs Grændser fra Arildstid, da de er Aetingsisen, om ikke altid for Dets Liv, saa dog altid for Dets Sundhed og Livs-Lykke, og finde nu de Plattede Holstenerne, at selv de er Høi-Tydskerne og Høi-Tydskerne dem uundværlige til fælles Udøvelse og Forklaring, da maae vi sagtens finde det allgamle og frugtbare Fællesskab mellem Vnglerne og os paa begge Sider uundværligt, og, saalange vi kan rare os, kæmpe for det.

Men hvoerd an skal vi kæmpe for det, saa vi kan vinde Seier, ser, det er nu det store Spørgsmaal, da Holstenerne og deres Slesvigste Profolyter dog endelig har faaet os overbevist om, at der maa kæmpes, naar vi ikke idag vil have Dansten hjert fredløs i Slesvig, imøgen i Jylland, overmorgen i Tysen og saa feet videre til

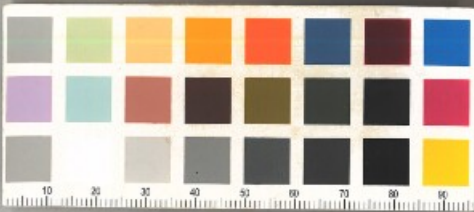

Sundet, som Tyskerne længe har kaldt deres naturlige Grændse i disse Egne?

At nu Danmark raaber Hurra for „Væder Hjort Lorenzen,“ som „blev ved at tale Dansk“ i Slesvig, under Danstændigheden, som vist vilde brage mangen Kiøbenhavnert til selv paa det grueligste Tydsk at afsvæge Danstheden; at Danmark raaber Hurra for ham, det er i sin Orden, og at Det høder Majestæten hørde Danstens naturlige Ret i Slesvig, det er ligesaa, men tænker man, det vil forslaae, da tænker man mærkelig feil, og hvad Andet det end kan og maa gøres, kun Gøt vil forslaae, og det er, at Danmarks Folk viser, Det er blevet sig bevidst, og fortsætter sit gamle Erværelse saa kraftig og elskelig, at Bønnen: saae Lov og Med til at følge med, og Frihedene saae Syn for Sagn om, at det er et Dansk Rige og Tungemaal, der vel ei er stable til at giøre Grebninger, men dog ihand til at forsvare sine gamle Grændser i det nærværende Aarhundrede, som i de forrige Aartusinder!

At dette nu høreten stæer ved Ghinesisk Studering af de døde Syrog, eller ved Hjemførelse (Localisering) af Tydskhed, Franksthed, eller hvad Fremmed, man vil nævne, men kun ved Hørelse af ægte Dansthed, det kan man see med et halvt Øie, men det lader, som begge de Dine, Bøcherere har givet os, var endnu ikke nok til at indsee, at Folket iføres ikke Danstheden, fordi man skriver Glæde og Bøjer eller snakker for Børn om, at det bør stæe, men kun, naar Danstheden træder Folkets Ungdom levende imøde, veltændes og iføres af den.

Vil vi derfor ikke opgjøe vor Folkelighed og Hedførelse os til Tydskerne, da maae vi ikke blot forudsætte, at Folket i grunden ligner sig selv, og at det modfætte Slin kun reiser sig af Dine-Forblindelse, Forførelse eller Forgiørelse med sorte Konter; men vi maae ogsaa soie Ansættelse til, at Danmark, under denne Forudsetning, kan igjen komme til at vise sig i sin rette Skikkelse, og det stæer kun, naar der aabnes Velighed for alle livlige og letnemme Ungersvender, af hoi eller lav Byrd, til at møde en folkelig, en Dansk Dannelses, som de levende kan tilegne sig, og derved blive fertroelige med Næderne landet i hie Dets Tilværelse og med Moderemaal i hele Dets Righed, Gynd og Gyld. Ungdommen er nemlig ikke blot Rigtets Styrke, men Ungdommen er ogsaa Livets Blomst og Mandens Slægtstid, da de vide Udflygt, vi skal have Gavn og Glæde af, maae aabne sig for os, og da den Kærlighed, der skal opflamme os til et daadfuldt Erværelse, maae finde sin Gavn, som Frey sin Gerda, og dog er netop denne Alder hos os enten saa fordomt til Gramens-Skendarian, eller saa forfømt og saa overladt til Mandens og de Tybere Følelsers soerne Friender, at det er intet Under, vi sjelden see skafte, fædrelandskærlige, daadfulde Dannemænd, det er kun et Under, vi ikke har glemt, hoerdan de see ud; og hvor de endnu findes, der maae de da nodvendig, om Danstheden skal frelses, i denne Næstning forene deres Beskrævelser. Det var i mange Aar min fede og stærke Drøm, at vor Landsfæderlige Regiering vilde giøre et Kampskridt dertil ved at overlade Danstheden Akademiet i

Soer, som længe var til ingen Nytte, og kunde, Danskheden helliget, giøre baade Kongen og Folket uødelige; men ligesom Alderen daglig minder mig om, at hvad jeg skal være med at giøre, maa „giøres snart,” saaledes skal vist Efterfølgten sande, at nu var Dieblillet til at opløse Danskheden, hvad enten det saa gribes eller forsemmes. Sker det Sidste, som Gud forbyde, min Skyld maa det dog ikke være, derfor, Alt hvad jeg mæ gter, det vil jeg, i Forbindelse og Forening med Danne mænd af alle Farver gjerne bidrage til enhver Indretning, stor eller liten, som har til Diemed at giøre Ungdemmen levende bekiendt og kærlig igaaet med Fæderensland og Modersmaal, og med Alt hvad der hører til at giøre dem Vegge sigtfemme, ærede og glædelige, og det Samme maae de nu alle, Hver og Een, som har glødet for gamle Danmark!

Op, Danne mænd! lad os flasse Danne mærk en ægte Dansk Høifløj! Da faae de Stam, som flytte Skiel; da faae de Hæer, som avlede os; og da viener vi Modersmaalet, som Markens Blomst men varer, som Fuglesangen, mens Vegen er grøn og Volgen blaa!!!

Grundtvig.

